

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2020

3. Слободяник Т. М. Муніципально-правова відповідальність місцевих рад та сільських, селищних, міських голів в Україні. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Національна академія внутрішніх справ. Київ. 2016. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/37>.
4. Лялюк О. Ю. Загальна характеристика муніципально-правової відповідальності за законодавством України. *Пробл. законності: Акад. зб. наук. пр.* Тацій В. Я. (ред.). Харків: Нац. юрид. акад. України. 2010. Вип. 109. С. 76–83.
5. Салівон Г. І. Специфіка муніципально-правової відповідальності в Україні. *Проблеми законності*. 2011. Вип. 116. С. 45–51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2011_116_8.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Полулях О. В.

*Студент 1 курсу магістратури ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник : Стогова О. В.

*к. політ. н., доцент, доцент кафедри КПТІДП ННІ права
Сумського державного університету*

Внутрішні потреби і зовнішні зобов'язання зумовлюють приведення у відповідність статистичних даних в Україні, зокрема й щодо перепису населення. Протягом тривалого часу проблематика перепису населення викликала значну увагу серед широкого кола представників різних професій та науковців. Однак, на жаль, у нас час, рішучих кроків щодо проведення процедури перепису населення зроблено не було. Відтак, сьогодні проблематика проведення перепису населення залишається важливою та актуальною.

Нормативно, перепис населення – є періодичним суцільним державним статистичним спостереженням, яке вміщує в собі збирання демографічних і соціально-економічних даних, які на встановлену дату характеризують чисельність та склад населення країни, а також оброблення, узагальнення, поширення та використання його результатів [1].

Зокрема, правові, економічні та організаційні основи підготовки і проведення Всеукраїнського перепису населення визначено Законом України «Про Всеукраїнський перепис населення» (далі – Закон) від 2000 року [1]. Однак, нормативно-правові акти щодо перепису населення можуть бути встановлені і на локальному рівні, які конкретизують, уточнюють окремі положення Закону.

Відповідно до ст. 3 профільного закону підставою для проведення перепису населення є рішення Кабінету Міністрів України, яке приймається не пізніше ніж за 3 роки до його початку.

Більше того, крім зазначеного вище Закону, правовою основою перепису населення є Конституція України, Закон України «Про державну статистику», законодавство України про інформацію та інформатизацію, інші нормативно-правові акти, а також чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [1, ст. 2].

Перший всеукраїнський перепис населення був проведений 2001 року. Основу правового регулювання проведення цього перепису склав Закон України «Про Всеукраїнський перепис населення». Уперше з'явилася можливість використовувати не стандартну програму, яка була однаковою для всіх республік колишнього Радянського Союзу, а самостійно сформувати зміст необхідної інформації, врахувати демографічні і соціальні особливості населення України. Методика перепису мала відобразити результати пов'язаних із реформами змін у суспільстві й, при цьому, забезпечити максимальну порівнянність його підсумків із даними попередніх переписів. Цієї мети вдалося досягти за рахунок розширення програми перепису. Вона містила такі блоки інформації: склад та родинні стосунки членів домогосподарства, статеві-вікова характеристика особи та місце її народження, шлюбно-сімейний стан, включаючи кількість народжених дітей і тих, які залишилися в живих (для жінок старше 15-ти років), етнічне походження, мовні ознаки, громадянство, рівень освіти, зайнятість, джерела засобів до існування, міграційна активність, житлові умови, наявність земельних ділянок сільсько-господарського призначення, їх площа та правова форма власності. Наступний перепис населення в Україні був запланований на 2012 рік, але не відбувся. Кабінет Міністрів переніс другий перепис на 2013 рік, потім на 2016 р., а 2015 року перепис було перенесено на 2020 рік Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1323-р «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2008 р. № 581. 28 листопада 2019 року міністр Кабінету міністрів України Дмитро Дубілет оголосив про намір відмовитися від “традиційного” перепису населення у 2020 році і провести натомість електронний перепис.

Перепис населення – це унікальне джерело якісної та надійної інформації для прийняття рішень на всіх рівнях управління різних сфер життя суспільства і держави. Об'єктивна інформація дає можливість здійснити різнобічний аналіз проблем, спрогнозувати можливості та ризики, прорахувати впливи і наслідки ймовірних варіантів рішень, обґрунтувати оптимальне та ефективне управлінське рішення. Дані перепису населення є базисом при поточному і стратегічному плануванні, координації заходів

державної політики та моніторингу її реалізації, формування прогнозу та оцінок подальших змін [2, с. 3].

Очікувалося, що результати Всеукраїнського перепису населення 2020 року стануть надійною базою для інформаційного забезпечення прогнозування та управління соціально-економічним розвитком України, включаючи планування та реалізацію бюджетного процесу, здійснення виваженої соціально-демографічної політики, регулювання процесів міграції, а також наукових розробок. При чому, 21.08.2018 р. наказом Державної служби статистики України року затверджено Програму пробного перепису населення від 2019 року [3]. Тому, дані кроки закріплені нормативно.

Більше того, Урядом країни було видано Розпорядження від 18 липня 2018 р. № 504-р «Про проведення пробного перепису населення», де вбачається забезпечення державною проведення перепису населення за умови використання інноваційних технологій збирання даних про населення, а також забезпечення порядку та безпеки громадян [4].

Утім реальні результати вбачаються ефективними лише при належних та дієвих кроках, без будь-якої нагоди відтягування. У цьому випадку, перш за все необхідно активно включатись у роботу перепису населення не тільки державним інституціям, а й іншим окремим фізичним та юридичним особам.

Останнім часом, ні для кого не залишається секретом те, що фактична кількість населення стрімко зменшилась. Тому конкретизація даних – є необхідною передумовою для початку роботи нової, абсолютно новою економіко-правової системи в Україні.

Практика інших країн світу свідчить, що із прогресом в інформатизації перепис населення частково втрачає свою цінність як єдине джерело статистичних даних, стаючи лише вузько профільованими спеціалізованим обстеженнями. У світі поступово створюється інтегрована система статистики, основою якої є реєстр населення у поєднанні з обстеженнями домогосподарств. Така організація отримання даних демографічної статистики потребує менше організаційних зусиль і надає можливості оперативного отримання більш широкого спектра даних, ніж звичайні перепис. Виникнення галузевих реєстрів в Україні свідчать про те, що деякі ознаки переходу до реєстру населення спостерігаються і в Україні. Але наявність реєстру не знижує актуальності проведення одномоментного перепису, задача якого є узагальнити всю наявну статистичну інформацію.

Таким чином, правові засади перепису населення – це сукупність нормативно-правових приписів, які регулюють процес підготовки, проведення та завершення процедури перепису населення, за допомогою спеціальних заходів, способів та засобів, які

є якомога ефективнішими для швидкої процедури такого проведення. У цьому зв'язку виявляється, що процедура перепису населення для України має значення: внутрішньодержавне – приведення у відповідність нормативно-правових актів, роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, забезпечення економічної стабільності та правопорядку, а також орієнтир майбутнього покоління для зайнятості та працевлаштування населення; міжнародне – встановлення якісно нових орієнтирів, за якими спроможна була б ефективно розвиватись та функціонувати правова та економічна система нашої країни, завдяки чому була б можливість досягнути високої конкурентоспроможної позиції на міжнародному рівні. Тому, у даному контексті проведення перепису населення має ґрунтуватися на нормативно-правових актах, де встановлена процедура його здійснення, а також практичного застосування ефективних регуляторів щодо перевірки та контролю його проведення.

Література:

1. Закон України «Про Всеукраїнський перепис населення» від 2000 року // Відомості Верховної Ради України. 2000 р. № 51-42. ст. 446
2. Трощинський В.П., Кравченко М.В. Перепис населення як інструмент інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку: матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, присвяч. 100-річчю держ. служби в Україні (Київ, 25 трав. 2018 р.). Київ, 2018, Т. 5, 176 с.
3. Програма пробного перепису населення від 2019 року URL: https://www.ukrcensus.gov.ua/ukr/laws/2018/prg_test2019.pdf (дата звернення: 24.09.2019).
4. Розпорядження Кабінету Міністрів «Про проведення пробного перепису населення» від 18 липня 2018 р. № 504-р. URL: https://www.ukrcensus.gov.ua/ukr/laws/2018/prg_test2019.pdf (дата звернення: 22.09.2019).

ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА У США

Солдатенко М. Д.

Студентка II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Стогова О. В.

к. політ. н., доцент, доцент кафедри КПТІДП ННІ права

Сумського державного університету

Виборча система США є настільки складною та заплутаною, що навіть не кожен американець розуміє все детально. Загалом, президентські вибори у Штатах мають велику